

Студент 3 курсу
факультету міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОСИЛЕННЯ ІНВЕСТИВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Досліджено важливість використання лізингу як інструмента посилення інвестування підприємств. Розглянуто переваги і недоліки для лізингоотримувача і країни, в якій здійснюються лізингові операції. Визначено пріоритетні напрями та шляхи нарощення лізингових операцій в Україні.

Аннотация. Исследована важность использования лизинга как инструмента усиления инвестирования предприятий. Рассмотрены преимущества и недостатки для лизингополучателя и страны, в которой осуществляются лизинговые операции. Определены приоритетные направления и пути увеличения лизинговых операций в Украине.

Annotation. The importance of leasing as a tool for strengthening investment companies is investigated, advantages and disadvantages for the lessee and the country in which leasing operations are made, priorities and ways of increase of leasing in Ukraine are set.

Ключові слова: фінансовий лізинг, інвестиції, лізингодавець, лізингоодержувач, лізингові платежі, лізингове законодавство, фінансові інструменти, міжнародні лізингові операції.

Перехід до ринкових відносин викликав активне використання в практиці фінансової діяльності нових кредитних інструментів, які отримали широке використання в країнах із розвинутою ринковою економікою. Одним із таких інструментів є фінансовий лізинг.

Лізинг забезпечує доступ до передової техніки і найкращих світових технологій не лише в періоди економічного зростання у різних країнах, а й, що є дуже важливим для України, в умовах уповільнення темпів зростання. Саме тому використання фінансового лізингу як дієвого способу поповнення інвестиційних надходжень, його практичне та теоретичне значення для інвестиційного потенціалу підприємств є актуальною темою досліджень. Сучасний стан і перспективи розвитку фінансового лізингу розглядалися у наукових працях О. Годованець, О. Горбатенко, Н. Ментуха та ін. [1 – 3]. Світова практика свідчить, що фінансовий лізинг користується великим попитом, насамперед, у розвинених країнах світу, де частка лізингу в інвестиціях в основні засоби сягає 15 – 30 % [4]. Варто зазначити, що у Франції, Бельгії, Іспанії та Японії існує спеціальне лізингове законодавство, в якому зазначаються види та форми лізингу. В США, Великобританії, Німеччині та Італії спеціальне лізингове законодавство відсутнє. Не дивлячись на це, в США обсяг лізингових послуг складає третину валових інвестицій. У Європі через лізинг фінансується 25 – 30 % інвестицій. Лізинг, порівняно з іншими методами фінансування інвестицій, характеризується багатьма перевагами для всіх учасників лізингової угоди.

Щодо України, то можна зазначити, що протягом 2013 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 10 832 договорів фінансового лізингу на суму 14 710,5 млн грн. Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, укладених протягом 2013 року, становить 12 103,7 млн грн. Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 31.12.2013 р. становить 41,5 млрд грн. Близько 99,9 % усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами.

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 2011 – 2013 років, та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рис. 1.

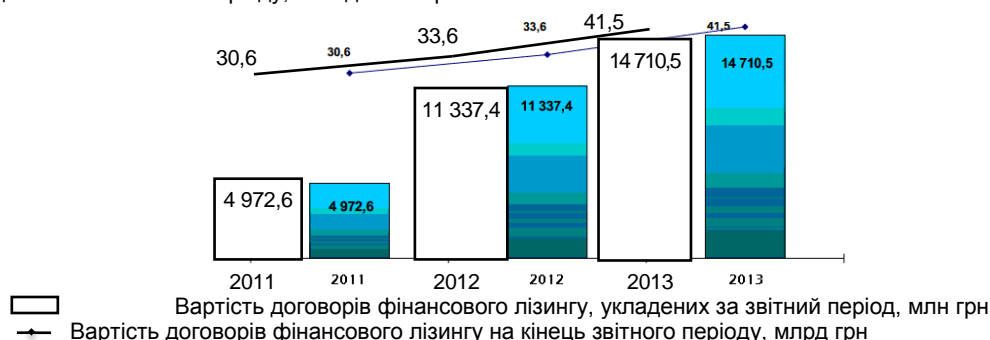

Рис. 1. Динаміка надання послуг фінансового лізингу за 2011 – 2013 роки

У той час, коли основним фундаментам підприємств сільськогосподарського, добувної, машинобудівної, металургійної промисловості необхідне термінове оновлення, основними об'єктами лізингу на кінець 2013 року були транспортні засоби. Така ситуація свідчить про деформовану структуру лізингового ринку та його однобічну концентрацію лише в одній галузі промисловості – транспортній (рис. 2).

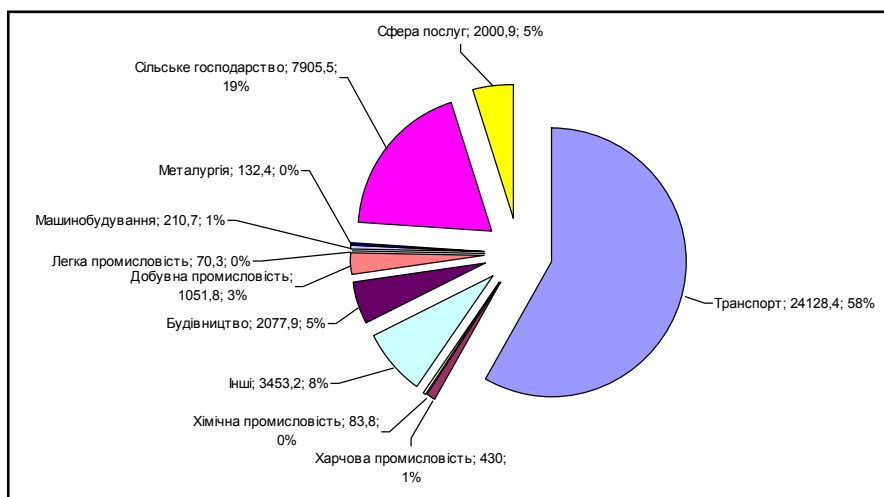

Рис. 2. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за станом на 31.12.2013 р. (млн грн)

Для активного розвитку лізингу в Україні слід запропонувати комплекс заходів, які сприятимуть удосконаленню лізингових відносин (таблиця).

Таблиця

Заходи та прогнозовані результати щодо вдосконалення лізингових відносин

Заходи	Результати
Зниження вартості кредитних ресурсів до рівня, який би не перевищував 20 % річних	Забезпечення ефективності лізингових операцій
Зниження вартості нотаріальних послуг з оформлення договорів лізингу	Послаблення фінансового навантаження на учасників лізингової угоди
Надання податкових пільг щодо операцій з міжнародного лізингу	Ввезення на територію України високотехнологічного устаткування
Створення лізингових центрів, які б спеціалізувалися на обслуговуванні малих підприємств	Сприяння розвитку малого бізнесу
Створення організації при обласних лізингових центрах відділів з формування бази даних про попит та пропозицію на обладнання й устаткування	Розвиток лізингової інфраструктури
Реформи податкового законодавства – запровадження пришвидшеної норми амортизації для об'єктів лізингу, надання інвестиційних пільг під час оподаткування прибутку підприємств	Стимулювання лізингових операцій

Підсумовуючи викладене, можна з упевненістю стверджувати, що застосування лізингу як альтернативного методу фінансування інвестиційної діяльності підприємств має набагато більше переваг, аніж недоліків. Лізинг основного капіталу стимулює оновлення основних фондів підприємств в умовах високих темпів науково-технічного прогресу та жорсткої конкуренції на світових ринках. Провідна роль у подоланні проблем вітчизняного ринку лізингових послуг належить державі. Створення сприятливих умов для його розвитку можливе через удосконалення законодавчої бази, особливо у сфері бухгалтерського та податкового обліку, а також усунення розбіжностей між ними. Державна підтримка та вивчення етапів організації лізингової діяльності суб'єктами господарювання дозволить використовувати лізинг як ефективний механізм залучення довгострокових інвестиційних ресурсів у реальний сектор економіки.

Наук. керівн. Возненко Н. І.

Література: 1. Годованець О. Сучасний стан і перспективи розвитку фінансового лізингу в Україні / О. Годованець, Б. Башуцький // Наука й економіка. – 2011. – № 1. – С. 18–25. 2. Горбатенко О. Проблеми та перспективи розвитку лізингових відносин в Україні [Електронний ресурс] / О. Горбатенко. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2011_17_2/Gorbatenko.pdf. – Назва з екрану. 3. Ментух Н. Ф. Лізинг в окремих сферах господарювання / Н. Ф. Ментух // Адвокат. – 2012. – № 9. – С. 29–32. 4. Leasing Activity in Europe: Key Facts and Figures [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.leaseurope.org>.